

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.

Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhásas sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. Hirdetési ár: négyhásas sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. Hirdetési ár: négyhásas sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

Azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetési idejük lejárt, tisztelettel kérjük fel megrendeléseik mielőbbi megtételére, hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjen.

Előfizetési ár:

April—decemberi folyamra . . . 9 frt.
Félévre 6 „
Évnegyedre 3 „ a. é.

Az előfizetési pénzek lapunk kiadóhivatalába Stein J. középutcai könyvkereskedésébe bérmentve küldendők.

(D) A francia forradalom, melynek utónyomai ma is tartanak a még meg nem állapodhatott Franciaországban, egykor 12 hónapot kivett volt a kalendariumból, és külön néven Fructidornak nevezte, s nevezé mai napig. Európa a tizenkét hónap alakjára tizenkét esztendővet vehetne ki a világ nap-tárából, s elnevezhetné azt „meddő évtizednek.“

Es vajha e meddő évtized a jelen év nyaráig bevégződnék, s ne cserélődne az abszolutrendszer évtizede a provisorium évtizedével.

A világnak tizenkét évi betegsége alatt, mi is örökös crisis közt állánk; lázas álmak vonultak el felettünk, melyek oly fájók, oly nehezek voltak, s általában a feloszlás előjeleit hordák magukon. Azon szép földterület, melyet szent István apostol fejedelmünk egy királysággá alakított, s melynek integritását királyválasztási s szerződés-kötési jogánál fogva bízta hazánk a Habsburg-lothringeni dynastiára, egy csodálatos chaoszra látszott válni, melyet minden ábrándozó daemagog, s minden szobatudós, juris doctor új eszme szerint kívánt újra teremteni.

Bukurestben egy nagyhangú párt kívánta éppen a Tiszaig kikerekíteni a Daco-Romániát, egy új birodalmat, melyhez sem történelmi, sem fizikai, sem erkölcsi képessége után legkisebb igényt sem bírhatott; de hisz tudjuk, mily botorok a betegek lázas álmai.

Párisban nagy biztatási terveket szöttek egy dunai conföderatióról fényes álmokkal kívánva kápráztatni azon népek szemeit, kik új állapotok után esengtek.

Más terveket is hoztak felszínre, melyek mind arra szolgáltak volna, hogy ezt a királyságot, mely évezreden át Európa hasznára állott fenn, és természetéből kiforgassák.

Talán lehettek közöttünk is, a kik kezdetek álmodozni azon független Magyarországról, mely Mátyás király fénykorában Európa központjává varázslá Budát?

Mindez tizenkét évi betegség lázas álma volt, nem hozott egyebet reánk meddő télettségénél, izgultságnál, s az államot zsiabbzó adósságnál.

Még egy ily meddő évtized s újabb ezer millió adósság foghatja terhelné ezt a kifáradott birodalmat, és ekkor a közös bajjal csak az egyének sorsa fog terhesebbé válni.

Valóban ha végzetes helyzetünket észleljük, meg nem foghatjuk azt, hogyan késik a kormányzás és nemzetek közt elkerülhetlen, sőt mindnyájunk életkérdésévé vált egyetértés?

Es pedig, ki tagadhatja, hogy utóbbi időkben a komoly közeledésnek nem sok jelenségeit láthatjuk. Mig Ő Felsége oct. 20-iki diplomájában királyságunk visszahelyezését megígérte, ma röpiratokat látunk az államtanács tagjaitól, melyekben azt sürgetik, hogy Magyarországnak ne adjanak semmi concessiot, be kell őt olvasztani az összes monarchiába!

Ily nyilatkozatokat látunk az utóbbi napokban tekintélyes helyekről, s vajjon méltányosok-e azok, holott senki sem tagadhatja meg, hogy nemzetünk éretten nagy többsége komolyan akart és akar uralkodójával jó egyetértésben élni; kívánja, hogy uralkodójában a nemzet atyját bírassa s irántai és dynas-

tikus érzelméből kifolyó kötelességeit, és törvényeinek parancsai szerint teljesíthesse.

A magyarok intentionainak elferdítői azok, kik az ő magyar jog védelmét elszakadási hajlammá keresztelik. A magyar conservatív és törvényeihez ragaszkodó nemzet. Ez neki erénye és ez erényt bűnnek gyanúsítani nagy igazságtalanság. A legnagyobb magyar publicisták eléggé kifejtették, hogy a magyar királyságra nézve éppen oly fontos mint Ausztriára, azon összekapcsoló viszony, melyet a pragmatika sanctionnak nevezett szerződésünk törvény-nyé szentesített.

Hanem éppen az a baj, hogy a „tiz meddő év“ a hitet és bizalmat ölte ki; már pedig hinnünk és biznunk kell egymásba, különben összeomlunk mint a tövében kirohadott tölgyfák összeomlanak a legkisebb vihar érintésére.

Nagyon jól tennék tehát az osztrák diplomaták, ha azon elv helyett „mit sem concedálni“ azt vennék fel „kiegyenlíteni s megnyugtani.“

Egy nemzetnek, mely csak annyit kér és kíván, a mennyit királyai által szentesített írott törvényei biztosítottak; egy ily nemzetnek szívében nem lehet sem rossz akarat, sem elszakadási jog; egy ily nemzetnek minden józan logika és jogfogalom előtt igaza van.

„Magyarország s Ausztria“ című röpirat bírálata.

A „Reform“ *) legújabb füzeté Bonamy Price fennevezett röpiratát következőleg bírálja:

A magyar kérdés magában érthetőleg nem csak Ausztriára, hanem egész Európára nézve nagy fontossága. A magyar kérdés szerencsés megoldásától függ Ausztriának, mint nagyhatalomnak további fennállása és az európai politikának ez óráig elismert alapelve, hogy azon helyen, melyet Ausztria elfoglal, egy nagyhatalom szükséges. Tehát megfogható és kívánatos, mikép a nem ausztriai államférfiak és publicisták a magyar problema megoldására közreműködjenek. Különösen megfogható, ha ezt angol publicisták teszik, mert minden belátó angol Európa állásából és saját hazája történelméből el kell hogy ismerje egy ausztriai nagyhatalom sürgető szükségét. A valódi gyakorlati angolkok itélete valóban igen alkalmas Ausztriában a közvéleménynek felvilágosítására és azért igen természetes, hogy jelen kormányunk körében is azok hívei és szolgái nagy örömmel uralkodnak, ha egy angol a magyar kérdést szorosban centralistai értelemben akarja megoldva látni.

Mi a centralisták öröme minden ily egyes esetben megfoghatjuk, de Ausztria becsülete és tővének érdekében intetünk kell őket oly túlzás miatt, melylyel egy itt Lechner Rudolf által megjelent „Magyarország s Ausztria“ című röpirat hirdetek és dicsernek, melyet valami Bonamy Price nevű angol írt volna és egy bécsi névtelen M. B. fordított németre. Azon bűbeszédesség, melylyel ezen szigorúan centralista írat mint a magyar kérdés biztos megoldása dicseretik, a saját felfogás elvetésével határos és az idegen ítélet imádása. Az, mi ezen írat ajánlására mondatik, nevezetesen hogy az az épen nem osztrákérzűletű „Fraser's Magazin“ -jában jelent meg és hogy az angol közönség a februári füzeteket, melyekben ezen értekezés közöltetett, néhány nap alatt mind megvette, ezen ajánlat a szó teljes értelmében nyegleség és mutatja, hogy az írat protektorai az ausztriai közönséget gyermekek könnyenhiűvének és tudatlannak tartják, miután ily öklönyi vastag dícsérő reklámok által akarják politikailag tanítani. A szándékot megismeri az ember és lehangoltatik. A dicseret módja és az, hogy ezen íratot a centralista közegek mintegy oraculumul állítják fel, azon gyanút ébreszt, hogy itt előre kicsinált manőver van folyamatban, hogy nem is valódi angollal, de inkább olyannal van dolgunk, ki ezen értekezést megrendelésre írta.

A könyvecske különben magában véve egészen jól van írva, csak hogy egyetlen új gondolat sincs benne, hanem nem egyéb mint azoknak rendezett összeállítás és oraculumszerű leírása, mik Schermerling, és az ő követőinek beszédeiben, mik a „Donau Zeitung“, „Presse“, „Oest. Ztg.“ -ban sat. régen különböző változatokban százsor elmondottak. Sőt az angol még tovább megy mint a mi honi centralistáink; ő oly egészen centralistikus Ausztriát jósol, mikép, maguk az országgyűlések is, a mint most eltűrtnek lenni látszanak, elcsúsznak, hogy épen csak az egyetlen birodalmi parlament működhetné mindenhatólag. Az angol egy ily egységes Ausztriát jósol apodicticus bizonyossággal, minden ellentálló akadályt, nevezetesen a külön magyar törvényeket teljesen megszüntetnek nyilatkoztatja és ez mind oly hangon van írva, mely világosan mutatja, hogy az értekezés, habár előbb Fraser's Magazinban angolul jelent is meg, eredetileg még se az angolkok, hanem a jó ausztriaiak számára íratott, kikről felteszik, hogy azt fogják mondani: „ha egy angol így beszél, akkor annak igaznak kell lenni.“

*) Reform. Wochenschrift redigiert von Franz Schuselka, Wien.

„Az angol értekezés ausztriai fordítója valóban émelgyő szervilismussal, minden ausztriai becsületérzés teljes félrevetésével hirdeti, hogy az ő Mr. Bonamy Priceje „teljesen eloszlatandja azon ködöt, mely által az ausztriai magyar kérdés valódi alakja részben elfedetik.“ Mr. Bonamy Price azonban maga is oly teljesen be van burkolva az angol ködbe, hogy épen csak Angliát látja. Mivel tehát Angliában sikerült a skótokat és íreket az angol parlamentbe bevinni, Skótiát és Írhont Anglia tartományává tenni, ugy Ausztriában is sikerülnie kell ennek Magyarországgal. Már ezen példa felbuzgató bizonyítja Mr. Bonamy Price, hogy neki Ausztria különös nemzeti és történelmi viszonyairól fogalma sincs, és hogy a császári állam állását és feladatát nem érti. Már Anglia insularis elszigeteltsége se állja ki a hasonlatot Ausztria- és Magyarországgal; Skótiát és Írhontnak természetszerűleg kellett Angliához csatlakozni és politikailag Angliába beolvadni, mert az meggyőző nagyszerű politikát fejtett ki, mi Ausztriában fájdalom még eddig nem történt. Ehez jó az országok és népek nagysága közti fontos különbség. Skótiát Anglia mellett oly kicsiny és szegény volt, mikép nem bírt ellentállani; Írhon pedig bárha nagyobb és népebb volt is, elesett nemzeti jelleme által, mely oly szolgál, hogy az ir mindenütt még a szabad Északamerikában is szolga. Mindemellett Anglia a skótokat és íreket csak hossz-vas véres háborúk után, kegyetlen üldözés és vérbíráóságok által hódíthatá meg, és még mai napig se tökéletesen biztos tartomány Írhon. Utánozza-e Ausztria ezen angol leigázási politikát? Mr. Bonamy Price világosan ki nem mondja ezt, de előadásának következtetése oda megy ki. Azért ezen a centralisták által oly nagyon dicseret írat nem Ausztria fentartását, hanem bizonyos végromlását hirdeti.“ (Sürg.)

A román küldöttség felterjesztése.

(Folytatása és vége.)

Jelenleg is egész megadással Fülseged legmagasb trónjához menekülünk szorult egyházi állapotunkban, mert erősen hiszünk, hogy cs. k. apost. Fülseged dicső kormánya alatt lehultak a korlátok, melyek a keresztény vallásfelekezetek és nemzetek jogai közt századokon át különbségeket képeztek, hogy ennélfogva tán a mi egyházunk és nemzetünk számára is nyílasabb hajnal derült, melynek következtében el fogjuk nyerni, hogy az idézett egyházi szabályok értelmében: antiqui mores in ecclesia servantur, — extranei episcopi ultra diocesim extra suos terminos non excedant, nec ecclesias confundant, sed unicuique provinciae — metropoli — pura et inviolata servantur jura, quae ab initio et multis retro annis habuit secundum consuetudinem, quae jam olim servata est.

Híven és röviden előadván előbbi és jelenlegi helyzetünket az egyházban és államban, ezen legszentebb jogunk kellő valóditása tekintetéből ezen legalázatosabb kérést bártorkodunk tenni:

Méltóztassék cs. k. apost. Fülseged egy legfelső hatalom- és kegyelemszóval megszüntetni mindazon akadályokat, melyek ősi főpapi székünk helyreállításának ellene állanak, — nekünk keleti vallású románoknak, kik, nem kevésbé mint más keresztény vallásfelekezetek hívei s Ausztria többi nemzetének tagjai, a legmagasb trón iránti hűségünket és ragaszkodásunkat mindenkor bebizonyítottuk, ugyanazon közjogi helyzetet, melyben a többi keresztény vallásfelekezet és nemzet keresztényeinek részestülnek, legkegyelmesebben annál inkább megadni, mivel köztudomású dolog, hogy Fülseged kormányának közlönye, az „Oesterreichische Correspondenz“, a concordatumnál szóló fontos tudósítás alkalmával kimondta, hogy Fülseged mindjárt legmagasb kormánya kezdetén egy határozott intézkedéssel elismerte azon nagy keresztény igazságot, hogy az Isten egyháza nem tartozik világi hatalmak gámsága alá. Ehhez képest tehát méltóztassék cs. kir. apostoli Fülseged nekünk, mint a ránk néző kánonellenes szerb nemzeti hierarchiának politikai uton történt alárendeltetéstől bilincseiből felszabadult keleti vallású keresztényeknek, legkegyelmesebben megengedni, hogy — önkormányzati hierarchiai jogaink valóditása, különösen pedig a Fülseged által megerősítendő metropoli választása végett — egyházi megalakításunk tekintetéből az erdélyi, bukovinai, aradi s a két bánági egyházmegye 40 papi s 60 világi tagjából álló egyházi zsinatot tartassunk, és erdélyi püspökünket, b. Saguna Andrást e zsinat egybehívásával és vezetésével megbízni, egyszersmind fülhatalmazni őt, hogy a román nemzetbeli egyházaközsegek és lelkeik összerírása, továbbá e zsinatra való követválasztások megtétele iránt a Bánágban — mint a mely területen jelenleg külön püspökünk van — a szükséges intézkedéseket megtehesse.

E zsinat feladata lenne:

- a) fogalmazni a szükséges javaslatokat egyházunk közjogi helyzetére nézve az államban;
- b) tanácskozni a püspökökkel, esperességekkel, lelkészekkel, zárdák kikerekítéséről, a főpapok, helyettes papság, a többi egyházi és iskolai személyzet fizetéséről, valamint általában a tanügyről, a keresztény egyház ezen legszentebb feladatáról;
- c) szintén tanácskozni egyéb, a világi dolgok belső vezetésére, rendezésére s elosztására vonatkozó tárgyakról;
- d) munkálatot szerkeszteni a b) és c) alatti tárgyakról, a mindkét félt illető ügyek közös elintézése s végleges

foganatosítása iránt pedig a szerb zsinattal észszerűen értekezni.

Bátorkodtunk folyamodásunkat a fenn megjelölt módon szerkeszteni, mert erősen megvagyunk győződve, hogy egyházi és iskolai ügyeink mibamarabbi rendezésére nézve csak ezen mód a törvényes és egyszerűs mind legalkalmasabb, annál inkább, mivel egy az 1860. szept. 30-iki miniszteri kibocsátvány értelmében tartandó püspöki zsinat Karloviczon egyháznak életkérdését a papi és világi rend képviselőinek közreműködése nélkül jogérvényesen nem tárgyalhatja. Az általunk javasolt módot pedig, annyival inkább kérjük, méltóztatásuk fölséget legkegyelmesebben jóváhagyni, mert megbízóink lelkiismeretükben meg vannak győződve, hogy ők egy kánonellenes egyházi zsinatban, mely netán a szerb hitsorosoknak adott kiváltságok alapján volna megtartandó, teljességgel részt nem vehetnek.

Legalázatosabb kérelmünket cs. kir. apost. Főlséged legmagasb trónja lépcsőire bátorkodván letenni, öröklünk, mint cs. kir. apost. Főlséged legalázatosabb szolgálai és büjjobbágai.

Bécsben mart. 15-dikén 1862.

B. Saguna András, erdélyi püspök;

Ivackovics Prokop, aradi püspök;

Bendela Teoph. bukovinai fővicárius és archimandrita;

Hormuzaki Eudox, bukovinai tartomány-kapitányi helytartó;

Buchenthal Miklós lovag, bukovinai földbirtokos;

Vassilko Miklós lovag, bukovinai földbirtokos;

toeni Moesonyi András, bányási földbirtokos;

toeni Moesonyi Antal, bányási földbirtokos;

Gozsdu Manó, több krassómezei orthodox egyház-

község meghatalmazottja;

Pasku Fülöp, megyei főügyész Lugoson;

Udrea Konstantin, lugosi kereskedő s a koronás

arany érdemkereszt tulajdonosa;

Babes Vincze, udv. titkár a nagyváradi egyházköz-

ségek részéről;

Popoviciu Gergely, váltójegyző Aradon;

Popasnu János, brassói esperes;

Moldován Döme, császári tanácsos és kir. erdélyi

udv. titkár;

Popea Miklós, protosyndicus Erdélyben;

Popoviciu Servián, cs. k. ker. törv. széki tanácsos

Erdélyben.

Az Unio és a „Concordia.”

Ezen czim alatt a „M. Ország” következő cikket hoz. A „Concordia” czimű román lap legutóbbi számaiban érdekes cikksorozat jelent meg e czim alatt: „Szükség-e az erdélyi románokra nézve külön terület? Ha szükséges, valósítható-e a románok szembetűnő kára nélkül? Ha nem valósítható, akkor mi kell a románoknak arra nézve, hogy az egyenjogúsítás elve nyomán használhassák nyelvüket?”

A cikkek írója a hetes bizottmányi munkálatoknak, a szász nemzeti egyetem többsége által elfogadott azon pontjait taglalja, melyek a külön „nemzeti területekre” vonatkoznak, s kimutatja az egész tervnek helytelenségét; s különösen a románokra nézve káros voltát. Azt mondja többek közt: „hogy ezen felosztással a szászok nemcsak hogy magukhoz ragadtak mintegy 200,000 román, s 17,000 magyart — kipótolván e roppant számot vagy: 7000 némettel, kik a román és magyar területekre esnének — hanem hogy régi szokásuk szerint, mint prudentes et circumspecti, a magyaroknak is kívántak kedveskedni, miszerint ezek ne mondhatták, hogy a szabadon fogott javaslat azon célból jött létre, hogy azon esetre, ha a mostani provisorium még több évig tartana, s nem gyűltne össze országgyűlés, — másrészt pedig a románok szorgalmaznák anyanyelvük

érvényrejutását, — ez utóbbiak a román terület eszméjének valósításával kárpótoltassanak.”

Czikirő helyeslőleg hivatkozik a 48-i magyar törvényhozásra, melynek követválasztási törvénye szerint „a negyedik elv csak egy bir szavazási joggal, mint a 100,000 hold birtokosa”; hivatkozik továbbá a 48-i 16. t. cikk 1. §-ra, mely a megyéknek népképviselőt alapján leendő rendezését a legközelebbi hongytilésre bizza; fölemlíti végre az 1861-i országgyűlési bizottmány javaslatát, mely szerint a közgyűlést illető az ügykezelési nyelv választása; és mind-ezen intézkedésekkel párhuzamba tevén a szász egyetem javaslatát, azt mondja erről, hogy a románokra nézve nem jelent mást, mint: „Kiereszteni a kezükben lévő madarat a sörvényen túlért.” Az előrebocsátottak nyomán — czikirő szerint — következő biztosítékok szükségesek forog fen:

1. Az 1848-i 16. t. cikk 1. §-nak foganatosítása.
2. Oly törvény szerkesztése, melynél fogva a megyék, vidékek stb. közgyűlése határozhassa meg a hivatalos nyelv használatát.
3. Népiszkolák, melyek valósággal megfelelnek a nemzetiségi kívánalmaknak.
4. Román nemzeti gazdasági intézetek.
5. A román papság kellő ellátása.
6. Hitelintézet, a gazdák érdekében felállítandó.
7. Román akadémia, „melyről eddig — ugymond — annyit beszéltek, de minden siker nélkül.”

„Ha mindezek birtokában leszünk” — így végzi értekezését, meg vagyok győződve, hogy még azon románok is, kik Erdélynek Magyarországgal egyestülésétől legjobban idegenkednek, elismerendik, hogy a román nemzetiség jobban van biztosítva az „Unio”, mint oly erdélyi országgyűlés által, mely — a szászok terve szerint — érdekképviselőt alapján választott képviselőkkel állana.”

Az olvasó, e cikkek a „Concordia”-ban olvasva, binni hajlandó, hogy a „Concordia” is barátja az unionnak. Nem. A „Concordia” mint erről közelebb szólunk, népének édvét nem az unionban, nem a concordiaiban keresi.

KÜLÖNFÉLÉK.

Veress Ferenc polgártársunk, ki a fényképezetet a királyhágón innen a legnagyobb tökélyre vitte, egy igen érdekes váallalat létesítésén fáradoz. Szándéka a királyhágón innen született és élő nevezeteseb egyéniségekből egy fényképcarnokot állítani elő, melyet füzetekben fog kiadni, minden füzet 50 egyén képet hozván rövid élet-iratainak kíséretében. A carnok tervének részletes meghatározása, valamint a lefényképezendő egyéniségek kijelölése végett a hazai nemzetiségek itteni képviselőiből egy bizottmányt kért fel, Ujfalvi Sándor, gr. Bethlen János, gr. Lázár Miklós, Fekete román esperes, Hincz György luth. lelkész sat. személyekben, kik néhány nap alatt az alapeszméket ez érdekes váallatra nézve megállapítják, s aztán az egész program a közönség elé fog terjesztetni. A váallat annál érdekeseb, mert derék fényképezésűnk főcélja az, hogy a Muzeum részére állítsa ki ezen képesarnokot, miután e váallat értékes volta miatt, csak tehetségesb honfiaink közt számíthat kellendő ségre, s így azzal inkább a köznek, mint magának kíván használni.

A Gámán által szerkesztett „Erdélyi hivatalos értesítő” megjelent. A kormány nézetei iránt felvilágosító cikk — mint ezt némelyek várták — nincs benne; hanem eleitől fogva végig csak hivatalos hírdetéseket tartalmaz magyar, német és román nyelven, melyek közül kettő közölgylemre méltó. Egyik szerint ugyanis az erdélyi lötenyész- és versenyegylet folyamodása következtül az évenként Kolozsvárra tartani szokott löversenyek áttétele szentmihálybó (september) 28., 29., és 30-dik napjairól ugyan-

azon hó 20., 21- és 22-dik napjaira a hadügyminiszteriummal egyetértőleg legf. helyt megengedtetett s ezzel egybefüggőleg a kolozsvári lövászár ideje is szeptember 23 dik és 24 dik napjaira van átváltoztatva. A második hivatalos hírdetmény a fegyver árusítás tarthatását és használatát illető szabályzatot foglalja magában, melyet a mostani kolozsvári tanács elnöksége „a rend s közbiztonság föntartása szempontjából” m. hó 29-ről bocsátott ki.

Bécsből, mart. 28 dikáról írják: Mint köztudomású, a költségelőterjesztéssel a három udv. kancellária budgetje is a birod. tanács elé terjesztetett, és a pénzügyi választmány most ezek felett tanácskozik. Azon állást illetőleg, melyet a magyar és horvát udv. kancellár e tanácskozmányok irányában elfoglal, amaz érdekes tényről értesülünk, hogy gr. Forgách megtagadta, hogy a választmány-nak a magyar udv. kancellária budgetjéről felvilágosításokat adjon. A választmány ennek következtében az általánosam már megvizsgált költségvetés feletti részletes tanácskozást felfüggesztő és közzetett uton igyekszik a szükségeslt magyarázatokhoz jutni. A dalmát horvát-szlavon udv. kancellária főnöke, Macuranics ellenben az osztályzatát illető felvilágosításokkal minden ellenvetés nélkül szolgált.

A romániai képviselőház a napokban bukaresti ülésései alatt — mint a lapok írják — farsca meglepetésben részesült. Az ülések egyikén ugyanis a teremben ropant ordítással egy „örült” rohant be, s egy nagy követ odasújtott szitkok közt a conservativ követek közé. A zavar nagy lett. Az örültet a rendőrség bekíséré. (P. N.)

Az erdélyi királyi főkörmányszék — a „Pesti Napló” szerint — ártit a magyar királyi helytartósághoz, hogy Erdély és Bihar megye határain az Erdélyből hajtott marhákra nézve ideiglenesen felállított 48 órai vesztigidőt szüntessék meg, miután Erdélyben a ragály teljesen megszűnt. A helytartótanács rendeletet is küldött Bihar megyéhez, hogy a vesztégzárlatot azonnal szüntesse meg.

Egy szerb ajku magyar ügyvéd a „J.”-ben husz darab arany pályadíjt tűz ki azon kérdés megfajtására: „Minő módon lehetne magyar hazánkban a nemzetiségi kérdéseket egy kiegyenlítő, hogy az a polgárok közös boldogságának fejlődésében gátul ne szolgájon?” A kitűző a pályázat módját és a pályadíj mikénti odaítélését a nevezett lap szerkesztőségére bizza, mely a pályakérdést formulálni igéri s a maga részéről is egy arannyal növeli a pályadíjat. A névtelen jutalom-tűző ugyanezen alkalommal megemlíti, hogy neki régi eszméje, minden fontosabb országos ügyet a jóurnalistika terén pályakérdéssé emelni.

A „S”-ny” arról értesül, hogy a dunai fejedelem-ségek kormányja egy angol részvény-társulatnak szabadalmat adott a bukarest-orsovai vasut-vonal építésére, biztosítván neki 7 százatölt. Ugy látszik, hogy ez által az aradszebeni combinatio ha nem is fölsőleges, de időelőtti lett.

A londoni világkiállítási épület mellett nagy rak-tárt építenek, részint azon kiállító számára, kiknek czikkje a főkiállításban helyet nem kapnak, részint oly tárgyak eladására, melyekből példányok a főépületben ki vannak állítva, miket azonban a kiállítás befejezése előtt nem szabad eladni. E rak-tár bementi díja 5 ezüst garas leendő.

Besztercebányán folyó hó 18-án este 9³⁰ órakor földingás volt, mely néhány percig tartott. A földingást menyőörgésszerű zörrenés előzte meg, mi a falakat megreszkettette. Itt-ott könnyebb asztalok és székek is elmozdítottak helyeikből.

Bovery ben (Angolországban) közelebb egy melodramát adtak, melyben egy színész lefejeznek. — A színtársulat buffója burnótot hintett el az asztalon, s midőn a színész feje gépezett segélyével mereven ott nyugodott a vérrel borított tálcán, egyszerre csak irgalmatlanul trüsz-szenteni kezd. Gondolhatni az óriás kacaját.

TÁRCZA.

A DÁKOK VÉGÓRÁJA.

(Történeti beszély.)

(Folytatás.)

IV.

Azon pillanatban, melyben Longinus a küzdohomokra dobott, két szabadon löcsátót bénybika rohant ki rekeszből a küzdohomokra.

A vadak bömbölve, farkaikat a légben koncorgatva, s szarvaikkal a földet hányva rohantak szembe egymással, s annyival dühösebben, mert kezelik még rekeszeikben néhány dárda-döfőssel ingerültségbe hozták azokat.

A népség kandin hajolt elő a karzatokból s a legélénkebb figyelem csöndét csak a belények földrázó hangja szaggatá meg.

Az áldozatra szánt római szabályához nyúlt, s csak ekkor vette észre, hogy az oldaláról leoldatott; s hogy ő nem mint gladiator áll a küzdohomokon, hanem mint elítült váródozat.

Karjait összevetve, szilárdon állt meg a cirkus keleti oldalán hidegen, férfiason nézve sorsa elé.

Az alapjában nemes érzelmű Affrodisiát szerfölött meg-hatá a tekintélyes római sorsa, s lehet hogy Traján iránti érzelmé is bejárt az azon meleg részvéte, melyet elpalástolni nem tudott.

Ah Dekebal! — szolt halkan testvérehez, — te mindig lovagias valál, s most efeledheted-e, hogy Longinus Maximus csak császária parancsát teljesít. Mit érdemelne téled oly alattvaló, ki megbízatásait nem érzelmé szerint tolmácsolná? Emlékezzél Trajánra is, ő hős és híres nagy. Ó méltó, hogy férfias üzenetere férfiason felelj, s jelvényei közül válaszd a kardot.

A nemes hölgy figyelmeztetése csak ingerültebbé tette a királyt.

Szolgáim szemtelenségeit törjem el, s vérrel vívott diósőségét birodalmamnak így koczkaztassam? Affrodisia, bámullak, ki esaták közt növekedél s a dákok nevét dióségednek tartád ekkor. Tanulja meg Trajan, hogy népem olyan, mint ama két belény ott, s az ő népe mint Longin: büszke, de erőtelen.

A cirkusban meglepő jelenet történt. A két vadállat vak dühében egymásra tört, egymással kezdett irtózatosan viaskodni, mialatt Longin férfias hidegséggel állt előttük, mintha a két viaskodó közt ő volna a bajbíró.

E férfit sohasem lélem oly büszkének, mint ez elváló percében, — szolt ajkiba harapva a király.

Kegyelmézz neki, — szolt Affrodisia, ime, az égiek is védik őt, kegyelmézz, hős Dekebal, ne bösítsd fel Rómát, melynek élére csak egy oroszán kellett, hogy ura legyen megint a világnak.

S melyet Trajánban talált fel, nemde? — szolt boszus gunnyal Dekebal.

Ugy hiszem! — szolt röviden a hölgy.

Tornarendezők! — kiálta a király, — bocsássátok küzdohomokra a harmadik belényt! —

Csakhamar a harmadik belény is kirontra rekeszből, földrázó bömbölés s vad ugrálás közt végig nyargalta a cirkust — vadul füva, szikrázó szemekkel néze szét, ellenséget keresve, midőn egyszerre Longint megpillantá. E vad fölsimerte ellenségét, az embert; — néhány gladiatornak ontotta már vérét e cirkusban.

Longin, ki fiatal korában szinte egy volt Róma leghíresb gladiatorai közül, jól ismerte ellenfelét s viadalának természetét, s a legelszántabb figyelemmel kísérté annak minden mozdulatát.

A fenevad nem sokáig váratott magára: farkát a légben koncorgatva, szarvaival az összepépedett homokot néhány öl magasra hányva fel, rémes bögs közt Longinust megrohanta.

Emez oldalvást kiszökött előre, s az üterhétől előre löködött állat farkát megragadta.

E szerint ügyekezett azt kifárasztani, mely a népség kacaja s tapsa közt kezdett körben keringeni.

Midőn Longinus karjait lankadni érezte, gyakorlott ügyességgel a belény nyakára szökött s elnyulva azon, szarvait megragadta.

Ott izmos gyűrűjével erőset csapott a vadállatnak szarva közti életérére, mely erre irtózatosan elkezd haldokló bögsét, s még néhány ütésre hős ellenfelének, szédülve hullt le lábairól.

E jelenet alatt a szép Valeria felüdülve ajultából, Dekebalhoz rohant, lábaihoz omolt, s kulesolt kezekkel esengett atyja életéért.

Ez édes esengés csak oly felingertült szívnek nem költ-het fel irgalmat, minő akkor Dekebal volt.

E percében a két viaskodó belény, társuknak halálordítására, megszünt a dulakodástól, s füva mereszték szemeket Longinra.

Alig tűnt egy pillanat, s a római hős két vadállattól lön megtámadva.

Veszve van, veszve van! — hangzék a nép ajkain.

Irgalom, irgalom atyámnak! — sikolta Valeria.

Kelj föl római hölgy, ne esengje barbárokhoz; lásák meg ők, hogy a római diósón tud meghalni, s a római hölgy nem szorul kegykoldulásra! —

Igy szólva élénk dörgő hangon Flavius Aper, a cirkusba ugrott s kivont szabályával Longinus védelmére sietett.

Egyik vadállat azonnal földre terült, vére Flavius Aper szabályát markolatáig áztatta. A haldokló vad irtózatos ordítása veszett dühbe hozta a harmadik belényt; ámde Dekebal még ennél is dühöseb lett.

Bocsássátok küzdohomokra valamenynyi belény van még! —

(Folytatjuk.)

— A „Pesti Napló“ bécsi levelezője írja, hogy midőn a bécsi reichsrath mart. 28-ki ülésében a pénzügyi kérdés napirendre kerül, a cseh és lengyel követek az ülést ott hagyták, dr. Hein, az egyik a távozók után kiált: „Figyelmeztetem az urakat, a kik éppen el akarnak távozni, az ügyrend 12. §-ra, mely szerint minden képviselő köteles az ülésekben és tárgyalásokban résztvenni, figyelmeztetem az urakat esküjükre, hogy a törvényeket megtartják.“ A bal oldal tetszéssel fogadta e szavakat, de biz a távozók nem is hederítettek rá. Most már némelyek szigorubb fellépést óhajtanak; vagy vegyenek részt minden tanácskozásban, vagy mondjanak le. De a fenyegetéstől a „Morgen Post“ nem sokat vár. A ruthén követek abban állapodtak meg, hogy a budget-tárgyalásban részt vesznek ugyan, de mikor az adó felemeléséről lesz szó, absztinenciát magukat. A német autonomisták is követni készülnek a csehek és lengyelek példáját, s ez esetben még a szűkebb Reichsrath se lesz elegendő számmal a tanácskozáshoz.

— Ujfalvi Sándor köztisztelőben álló, széplelkű öreg hazánkfiától a „Vadász és Versenykép“ legutóbbi számaiban két figyelemreméltó cikk jelent meg „Koloszvárról“ felirattal, melyek bármelyik is, annálval inkább a vadász-szenvedély embereinek, érdekes és tanulságos olvasmányul szolgálhatnak. Az I. czim alatt cikkben szerző helyreigazítja azon tévhitet, mintha a farkas vad őstünetéből magtámadná az utazókat, mint ezt a gr. Degenfeld már hamis híren alapultnak bebizonyított esetével a „Wanderer“ levelezője elhitetni akará. Sőt ellenkezőleg, a farkas — a szerző szerint — félnék természetét következtében hatalmas erejét még csak önmagát se tudja kellően felhasználni. A múlt évben önfélt Ferencz agarával rendre 8 farkast fogott, s a küzdélmű jeleneténél az izmos testes farkas két czigár agar által nyakonragadtatva, nyárlévéként remegett, holott tulnyomó erejével akár 50 agarat szétéphetett volna. Egyébiránt ezen magával jöhetőtlenség az ijedségen kívül még onnan is magyarázható, hogy a farkas nyaka meredt, s e miatt fejét nem fordíthatván, azt egész testével kénytelen tenni. A II-dik cikkben a multévi görgényi medve vadászatok vázlatát közlik. A vadászat oct. 4-dikén kezdődött, s tartott november 1-ő napjáig, mely idő közben tizenegy nap folyt le vadászattal, rendszeren 20 hajtó, 3 kúrtós peczér, 6 kopó és 22 közlővész vett részt, napoként három hajtsát véve, többnyire közös és vágott, de ritkán üsdörökn; éjjeli tanyára egyszer mint máskor Görgénybe ereszkedve. E rövid idő alatt, dacára a löporhiány s más akadályoknak, elejtetett rendre 23 medve, 4 farkas, 3 őz, 16 róka. A vadászatot a tevékeny Macskási Ferencz tervezte és rendezte. Utólagosan megemlíti az érdekes cikk írója, hogy Macskási Ferencz már hozzáfogott amaz érdekes vadászalbum összeállításához, melyben mind azoknak, kik a görgényi erdőknél újabb s régibb időkben medvét ejtettek el, fényfésztől képeik lesznek foglalva; minden arczép után egyszerűen le lesz írva a bős vad elejtésének helye, ideje és körülménye.

Nemzeti színház.

(r.) Mártius 18-dikén Flotow operája: „Stradella“ adott csekély számú közönség előtt. Pauli a czimszerepben, mint mindig, szépen énekel.

Mártius 19-kén: „Varázshegedű“ Offenbach operettje, melyben Mathieu apót Follinus teljes sikerrel, a kerélszerepét pedig Bognár Vilma szokott kedvességével személyesíté. Az operette után meg előadott a „Szamártej“ című 1 felv. francia vígjáték, Komáromi a technicus, Bognár V. a majorosné szerepében szabatos játékkal tervék élvezetese az előadást; Gyulai, ki alakító tehetségével a legkisebb szerepből is szokott valami kiválót, hogy ne mondjuk példányosított teremteni, a majoros egyéniségét kitünően ábrázolá.

Mártius 20-án: „Egy nő, ki az ablakon kiugrik“, Scribe 3 felv. vígjátéka sikerült előadással került színpadra. Mártius 21-dikén itt második adót a „Vindsori vig nők“ című 3 felvonásos vígjáték, melynek szövegét Shakespeare hasonczimú vígjátéka után Mosenthal, zenéjét Nicolai írta. Sikerült előadás igen csekély számú közönség előtt.

Mártius 22-kén Bognár Vilma jutalomjátékául itt először adott „A libapásztor“ című 3 felv. legújabb népszimű, írta Felek Miklós, zenéjét Bognár Ignác. A színház annyira megtelt, hogy a közönség egy része, helyet nem kapván, kénytelen volt hazatérni. Kedvelt vendégünk zajos tapsokkal tüdőzött ki léteket, s a karzatról versek szórattak le tiszteletére. A darab maga, minden hiányai mellett is, sok érdekelt foglalt magában, s ha nem számítatjuk is azt legjobb sziműveink sorába, de semmiesetre csak úgy elvetőleg nem szólhatunk róla.

Mártius 23-án: „A vén bakkancs és fia, a húsár“, Szigeti József valóban jeles népsziműve adott, Bognár Vilma (Lidi) nagy tetszést és sok tapsot aratott.

Mártius 25-dikén: „Csizmadia, mint kísértet“, Szigeti József szintoly jeles népsziműve került színpadra, mely alkalommal egy új színészmutató meg magát közönségtől előtt. Bognár Vilma köbejtett rosszullete következtében Lidi szerepét Szerdabelyi Róza adta, kirol ezen első fellépése után csak kedvezőleg nyilatkozhatunk; kellemes szinpad alak, eleven játéka tetszett.

Mártius 26-án: „Tücsök.“

Mártius 27-én: „A háromszéki leányok“, Szigeti József. Rajz a Sziksz szerepében ismét kitünően játszott.

Mártius 28-án: „Borgia Lucretia“, Donizetti operája. Follinus (Gennaro), Marcella (Lucretia) s Ormay (don Alfonso) szabatos énekkel emelék az előadás érdekét.

Mártius 29-én Bognár Vilma búcsúelőadásán a „Fortunio dala“ című új operette került színpadra, melyben kedvelt vendégünk szokott kedvességével és elvengésével játszott és dalolt. Ezt megelőzte: „Beállítás“, vígjáték Szigeti Józseftől. A szende Rózát Szigeti Jolán kitünően személyesíté, s igazán megérdemelt tapsokkal lön méltá-

nyolva kedves játéka. Jelenet közben háromszor egymásután kihivatott.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, mart. 25. A felsőház mai ülésében Carnarvon lord a ház figyelmét Lengyelország helyzetére hívja föl. Nem akarja a kérdést a rokonszenv szempontjából tárgyalni, hanem azt akarja kimutatni, mily mértékben teljesít Oroszország azon ígéreteit, melyeket Lengyelországra nézve tett Európának. Felemlíti a lengyel nemzetiség elnyomását, a varsói vérsapokát, emlékeztet a Gortschakoff herczeg által tett, de soha nem teljesített ígéreteket, és kéri, hogy a herczegnek erre vonatkozó körirata közöltetett-e az angol kormánnyal. Szóla a pillanatot kitünően alkalmasnak tartja arra, hogy Oroszországnak a lengyelek érdekében előterjesztések tessenek. Bár mennyire bajlandó is tekintetbevenni Oroszország jelen helyzetét, nem tagadhatja, hogy Lengyelország nemcsak Oroszországnak sok baj okozója, hanem helyzete egész Európára nézve is veszélyes lehet. Nem hiszi azonban, hogy Lengyelország már meg legyen érve a függetlenségre, de tudja, hogy kijelentni engedmények elvárhatják a vesztét. Russel lord kijelenti, hogy mint államtitkár, kinek szavaira hivatalos súlyt is fektetnek, nem nyilatkozhatik oly szabadon, mint szeretné. Emlé. kezete hozzá, hogy Angolország fardhatatlannal működik Lengyelország érdekében. A mostani czár trónralépte óta oly engedmények ígértettek Lengyelországnak, melyek eléggé bizonyítják, hogy a czár érzé az ország iránt, hogy a bécsi congressusban adott ígéreteit Lengyelországot illetőleg be kell váltania. Azonban a mult évi zavargások kiütöttek, s azt a hatóságok mint ő hiszi, a kormány óhajta ellenére elhamarkodott szigorral nyomták le. A jelen ostromállapotot illetőleg, azt mint a belbéli fenntartására czélzó rendszabályt bírálhatni akarja: reméli azonban, hogy az nemsokára enyhítteti fog. Az angol kormány mindenkéféltől örövendé, ha Lengyelországot boldognak és megelégedettnek láthatná; de nem igen hiszi, hogy az angol kormány előterjesztései óhajtott siker által koronáztatnának.

Angol lapok ezen mérsékelt hangot a dolog állásával teljesen megegyezőnek találják, s maguk is hasonló mérsékeltséggel szólnak hozzá. Mindenki tudja, ugymond a „Times“, hogy ha mi egyetlen eszreddel, vagy egy kölcsönvett fregattal a lengyel trónra tölthetnők az öreg Boleslawot, vagy más valamelyikét az ősidőkbeli nagy lengyel királyoknak, még sem fogunk azt soha megtenni. A legjobb esetben is hideg részvét és ólós tanács, a mit töltnék várni lehet. Valóban a brit birodalom érdekeinek gondozása, a mennyiben ezek a külföld által érintve vannak, tökéletesen elegendő arra, hogy Russel lord figyelmét elfoglalja a nélkül, hogy e mellett még azon feladatot is elvállalja, hogy Orosz- és Lengyelországot kormányozza. A „Daily News“ megjegyezvén, hogy Carnarvon lord valódi melegséggel beszélt ugyan Lengyelország ügyében, de a mellett nagyon óvakodott, nehogy az orosz császárt megsértse, abban teljesen egyetért, hogy Russel lord, mint miniszter, oly tartzkodva szólott, s nem kellett határozatlan reményeket a lengyelekben, melyeket egy sem fogna soha valószínűsíthet. A sajtónak és független államférfiaknak azonban mindig kötelessége leendő, a lengyeleken ismételve elkövetett jogtalanságot mindannyiszor kiemelni. Mint nemzetnek, joga van Angolországnak követelni Oroszországtól, hogy szolgáltatson igazságot a lengyeleknek s e jogot Anglia soha sem fogja feladni.

Franciaország. Páris, mart. 27. Az „A. Allg. Ztg.“ egyik levelezője, e lap ismeretes szellemében, következőleg esettli Franciaország belállapotát: A Lille és Rouen között vonalon egy millió kenyértelen munkás sorvadoz. Ronbaixban az éhező munkásokat lakaikban kell felkeresni s ágyaikból felvéve a kórházakba vinni. Ha az aratásra rosz kinézetek lesznek, a kormánynak nem lesz más mit tennie, mint háborút kezdeni. Ha ellenben az aratási remények kedvezően alakulnak, akkor lehetséges, sőt valószínű a béke fenntartása. De ez esetben, folytatja a levelező, a kormány egyáltalában nem fog késő nyárig időt engedni a pártoknak és ellenzéknek, a politikai izgatás szervezésére. Ha július és augusztusban türethető lesz az állapot, a hangulatot jó aratás és jobb tüzelőfolyam némileg felvidítják s az egész országban nyári nyugalom és nyári halgatás fog uralkodni: villámként fog a kamarát feloszlató rendelet a „Moniteur“ben becsapni, a választásokig nem fog több a szigorúan törvényes husz napi időhaladéknál engedtetni, úgy hogy a meglepett pártok- és választásoknak nem lesz ideje, a miniszteri müttételeket az általános szavazattal sikeresen akadályozhatni. Így a nemzeti akaratnak ismét egy oly nyilvánvaló fog létrejöni s egy oly kamara alakíttatni, melyekkel egy jó darab idő lesz újból megnyerve. Szóval: az augsburgi szerint háború és béke, kamara feloszlatás, további fenmaradás vagy megbuktás, győzelem vagy végmorlás — minden az időjárástól függ.

Olaszország. Turin, mart. 24. Ratazzi épp oly becsülettel szavart tartja Garibaldi, mint e amannak irányában. Az egész királyság hadereje kevés hó alatt rendkívüli előlépést fog tenni. A déli hadsereg beolvasztása a rendes csapatok számát 60,000 harczdelt katonával szaporítandja. Továbbá pár hónap múlva újonczos fog történni e hadsereg kiegészítése céljából. Az olasz zászlók alatt tehát nemsokára 300,000 ember lesz egyesülve. Ezenkívül Ratazzi, külügyminiszteri minőségében kitünően figyelmelt fordít az általános felfegyverzésre. Jelenleg, a mult évben törvényes alapon szervezett nemzeti zászlóaljok mozgósításán dolgozik. E zászlóaljok három osztályba soroztatnak, és minden tavasszal 40 napig fegyvergyakorlatokat fognak tartani. Különös figyelmet fordít Ratazzi a déli tartományokra. Nem régebben így nyilatkozott: „véget kell vetnünk a banditáskodásnak; szervezni fogjuk magunkat és hatalmas sereget állítunk talpra.“ A déli tartományok belső szervezése is jelen-tékeny módosításokat fog szenvedni.

A „Constituzione“ írja: A római kérdés közelgő megoldásának híre tartja magát. Napoleon császár egy az olasz ügy iránt rokonszenvvel viseltető magos állású egyéniséggel folyt beszélgetése közben így nyilatkozott: „szükség, hogy az olasz királyság mielőbb egy új lépést tegyen egységes alakulására.“ A diplomácia szójárásában e szavaknak nagy jelentősége van.

A „Köln. Ztg.“-nak egy turini tudósítása szerint a pápa a francia törvényhozó testület azon tagjainak, kik a felirati viták folytán ultramontán szemlemben nyilatkoztak, névszerint pedig Keller képviselőnek sajátkeztől dicsérő levelet írt. Az idézett lap szerint e lépés Franciaország elleni tiltetésnek tekinthető s mindenesetre jelentőséggel bír.

Victor Emanuel király a magentai csatában elesetteknek állítandó emlékszoborra 6000 frankot ajándékozott.

A nápolyi nősikola növendékeit gyontató papjaik excommunicatioval fenyegették, ha a Victor Emanuel névpapján tartandó Te Deum-ban részt vesznek. Ezen fenyegetés következtében, midőn a leánykakat templomba akarták vezetni, mintegy huszan ellenszegültek, miből aztán heves jelenetek fejlődtek ki.

Napoleon császárhoz több ezer aláírással ellátott feliratot szándékoznak intézni, melyben kéri, hogy a francia csapatok Romából távolíttassanak el.

Garibaldi, Milanoból elindulása előtt napon, egy nem-olaszokból álló küldöttség előtt, a francia szövetségre vonatkozólag így nyilatkozott: Olaszországnak mindig a népekkel való szövetségre kell törekedni, s különösen szeme előtt tartani a francia szövetséget; de ezen szövetségnek szigoruan körvonalozva s akép kell szervezve lenni, hogy az egyik fél ne gyakoroljon túlsúlyt a másik felett.

Turin, mart. 27. Mai napról szóló romai sürgönyök szerint, a pápa, kinek egészségi állapota jobbra fordult, tegnap reggel a Minerva templomba ment, mely alkalommal a sanfedista párt örműdözléssel fogadta. Mire után ő szent-sége egy bullát olvasott fel, mely által három, Japanban vértanui halált szenvedett jézsuita a szentek közé soroztatik. Ezután a pápa beszédet tartott, melyben kijelentette, hogy a szentszék világi hatalmát nem lehet formaszertől hitelvnek nyilvánítani, de a jelen viszonyok közt s az isteni gondviselés akarata szerint az egyház fejének szabadsága és függetlensége elutasíthatlan szükségesség.

Ratazzinak a külügyi képviselőkhez bocsátott körirata már világot látott. Jellemzőbb helyei a következők: A királynak úgy a nemzet, mint a parlamentől azon megbízatása van, hogy a nemzet a maga teljességében visszaállítsa, s a kormány székhelyét az örök városba tegye át. „Minél jobban erősödik a nemzet, annál több ok van felni, hogy egyszer csak szétszaggatja a türelem kötelekeit, s megkísérti kiragadni magát azon fájdalomtól, melyet a testének egy oly nemes részét sarvasztó nyomás miatt érez.“ „Ausztria joga meg van semmisítve azon tagadhatlan tény által, mely szerint Velencét többé nem másint, csak erőszakkal bírja megtartani.“ Az olasz miniszterelnök nem hiszi ugyan, hogy Ausztria egy darab területéről önkényesen lemondana, de azt reméli, hogy egykor „más gondolatra tér.“ s egyfelől a Velence megtartása által igénybe vett roppant terheket, másfelől azon előnyöket mutatja fel, melyekre Ausztria az átengedés által szert tenne. „Akkor, ugymond a miniszter, Ausztria Olaszországban nem más, mint egy természetes szövetségest és barátot fogna találni, ki semmi áldozattól sem riadna vissza, hogy ez eredményt előidézzé.“ Végül felhívja az összes hatalmakat e „nagy kérdés mielőbbi békés megoldására; mert a veszély nem szűnik meg előbb, mig az 1815-iki szerződések után létrehozott területi rendszer gyökeres javítása és megváltoztatása által, a megszbadiott Olaszország természetes határai közé vissza nem lesz helyezve.“

Németország. Berlin, mart. 26. A porosz külügy-miniszter a külföldön levő diplomatához egy köriratot szándékszik intézni, melyben azok a jelen kormány álláspontja iránt felvilágosíttassanak. Mondják, hogy a miniszter a német szövetségi reform kérdésében kiadott köriratára fog vonatkozni, és kijelenti, hogy felfogásán a benső események e tekintetben sem változtattak semmit. A kereskedelmi szerződés Franciaországgal csak azért nem tekinthető meg megkötöttnek, mivel még néhány formáság van hátra. Ebben rejlik oka annak is, hogy még nem neveztek ki kereskedelmi minisztert. A vámeügyi kormányokkal a szerződés szerinti szövege közöltetni fog. Mindenesetre azonban elő fog az terjesztetni jóváhagyás végett az összehívandó országgyűlésnek.

A „Volks Ztg.“ következő tervet javasol a két ellenzéki párt egyesülésére: Mindentit, a hol az előbbi választás alkalmával egynevezett „haladó“ nyerte a közbizalmat, az „alkotmányosok“ ne lépjenek fel ellene, hanem adják neki szavazataikat; és mindentit, a hol Grabowpárti egyén volt választva, a haladópart ennek újbóli megválasztása mellett működjék. A hol azonban egy mult országgyűlési követ hiányzása miatt a kijelölésre nyílt tér leendő, ott egy a két pártból alakítandó bizottság tegyen javaslatot a képviselői állomások lehető egyarányú betöltésére; s e tekintetben a „Volks Ztg.“ kijelenti, hogy ő legtávolabbról sem szándékszik különködő pártpolitikát követni, hanem mindent, a ki csak egy „Kreuz Zeitung“-féle miniszteriumnak ellensége, jogosult követjelöltnék tart. (Mai világban az is ritka szerencse, hogy ilyen tervek ki lehet nyomtatni.)

A „Köln. Ztg.“ írja: Berlinben azon hír, mintha Ausztria és Franciaország közt újabb időben közlekedés jött volna létre, és ez utóbbi az olaszkérdést illetőleg egy congressus összehívására egyezett volna, diplomatiai körökben kevés hitelt talál. Ausztria mint mindenkor, most is a legnagyobb előzékenységet mutatja Franciaország irányában, és egyelőre megvan nyugtatva általa, hogy a francia csapatok nem vonulnak ki Romából. Egyébkint, mint jól értesült körökben biztosan állítják, a még kissé távol fekvő mexikói kérdésen kívül, a két udvarnak egymáshoz viszonyában semmi változás sem történt.

Ujabbak. Bécs, mart. 31. A birod. tanács első házának mai ülésében a bányászati munka eltörléséről szóló törvény teljesen, a sajtótörvény első szakasza pedig lényegében a választmányi javaslat szerint fogadtott el.

— Turin, mart. 31. Durando tábornok külügyminiszterre nevezetett. Ratazzi elnök és belügyminiszter marad. Cordova egy pár nap előtt ismét beadta lemondását, de nem fogadták el. Híre jár, hogy Napoleon császár figyelmeztette a királyt azon veszélyekre, melyeket a Garibaldi körútja által támadt mozgalom okozhat. A milanoi „Perseveranza” azt hiszi, hogy Garibaldi, a miniszterium iránti jóakarattól vagy egészen felhagy körútjával, vagy ha nem, legfeljebb néhány lombardiai várostra szorítkozik.

— Konstantinápoly, mart. 29. Nauplia megadása bebizonyul. A helyőrség, tíz menekült tiszt kivételével, bünbocsánatot nyer. Görögország le van csendesítve. Atheni levelek azonban, azt jelentik, hogy Nauplia megadása nemsokat fog a dolgon változtatni; miután egész Görögországban oly nagy az izgatottság, hogy bizonyosan általános felkelés fog bekövetkezni.

— Szintoly kevéssé mutat békéreményekre a „Scharf Cor.” azon jelentése is, mely szerint a török porta nem hogy felhagyott volna azon szándékával, hogy Thessaliában egy figyelő hadtestet állítson fel, sőt már hozzá is fogott a kivitelhez.

— Páris, mart. 28. A „Patrie” biztosan hiszi, állíthatni, hogy a kiegyezés Romával lehetséges, miután a francia kamarákban folyt viták nagy benyomást tettek a szentszékre. A nevezett lap szerint Antonelli bíbornok most sokkal kevésbé hajthatatlan, mint eddig volt. S épen nem lenne min csodálkozni, ha egyszerre csak egy

szabadelvű és mérsékelt politika bajnokává lenne, ki annak fájdalom oly sokáig volt a legveszélyesebb ellensége.

— Brüsszel, mart. 30. A mai „Indep.” jelenti, hogy Napoleon császár Lavalettel tartott értekezése folytán kijelentette, hogy a francia őrség a pápa halála esetére, a conclave alatt is Romában marad.

— Szt. Pétervár, mart. 30. A hitelbankok ügyében működött bizottság bevégezte munkáját. Teljes bankszabadságot javasol, kormánybankok nélkül.

— Uj-York, mart. 17. M. Clellan tábornok a potomaci hadtesthez napi parancsot intézett, melyben azt mondja, hogy a cselekvés pillanata elérkezett. Az egyesült államok hajórajának egy része levitorlázott a Mississippin.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

NEVEZETES.

(565) **A külsőmonostor-utczában a 181-iki Halmágyi háznál, két utcára fekvő SZOBA kiadó, értekezni lehet: helytt Ercei Györggyel.** (1-3)

(563) **Hirdetmény.** (3-3)
Csikvacsáresii Lázár Ádám bites ügyvéd Erdélyben — elfogad mindennemű felhatalmazásokat. — Lakása: Maros-Vásárhelytt, nagy-szentkirály-utca 264 sz. a., jövő Szent-György naptól kezdve piacszoron a fiskus háznál. —

(562) **Könyvtárusi tanulónak** (3-3)
felvétetik egy 15—16 éves ifjú, ki a szükséges képzettséggel bír, magyarul és németül ír és beszél, **Demjén László** könyvkereskedésében.

(558) **ELADÓ** (2-2)
340 darab hoszsú gyapjas **juh** bárányostól, továbbá **4 anya-kanca** 3 kis **szopós-csikóval**, Mező-Pagocsán [Thorda-megye] Márton Istvánnál. Bővebb értesítést Mező-Pagocsán a tulajdonosnál szerezhetni.

(518) **CZIRIÁK TESTVÉREK** (7-10)
KOLOZSVÁRTT
ajánlják jól rendezett
Nürnbergi, vas-, fűszer- és festék-kereskedésüket.
Aruhely: Hidutczában, tulajdon házuknál, **302** szám alatt.

(566) **Általános KÖSZVÉNYGYOLCS** (1-6)
Az osztrák állam minden részeiben, mint elhírhedt Német-hon első orvosi testületétől megbírált, s a magas cs. kir. magyarhoni helytartóságtól, kitiűnő alkalmazhatósága végett engedélyezett és esmeretes **VEBER**-féle

Általános KÖSZVÉNYGYOLCS
a fájdalmak minden nemei ellen,
mely a köszvényes, csúzos, a kezeken és lábakon támadt, minden nemű betegségekben, különösen fűgörsüknél, dagadt tagoknál, marjulásoknál, fízamodásoknál, oldalnyílásoknál, mint hatályosan, hamar és biztosan segítő szer, ajánlható.
Pakétokban használati utasítással együtt egy darab ára **1 ft. 50 kr.**, nehéz szenvedéseknél kétszeres erejű **2 ft. 10 o.** becsben.

Ugyszinte a nevezetes
PÁRIZSI általános kenőcs
mindennemű sebek, fagyások, hideg általi csipések és tyukszemek ellen; **Egy tégely-nek** ára használati utasítással **35 kr. o.** é. egyedül és kirekesztőleg található:
Kolozsvártt Wolff János ur gyógyszerárán és a néhai Wandler J. örökösöknél;
Werschiczen: St. P. Jognovitz urnál.
Szebenben: Schneider J. P. fényűzési cikkek kereskedésében és Jahn Ferencz urnál.
Aradon: F. I. Probst urnál.
Beszterczen Dietrich és Fleischer urak kereskedésükben.
Hatzfelden: Telbis János ur kereskedésében.
Fejervártt: Wagner János ur könyv-, mű- és zeneszer kereskedésében.
Kimpolungon: Gregor Kosintzky urnál.
Szegsvártt: Misselbacher á. B és Deutsch úrnaknál.

STEIN JÁNOS
könyvkereskedésében Kolozsvártt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelytt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelytt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön **kapható:**

A váltórendtartás
a cs. kir. váltótörvény értelmében.
Népszerű magyarázat, számos gyakorlati példákkal és mintákkal, s a törvény szövegével bővítve.
Mindennemű felvilágosítására szerkeztette **Fináli Henrik Lajos**, gymn. tan. és a kolozsvári szab. keresk. társaság vasárnapi iskolájában rendes tanító. ára 70 k.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

A magyarnyelv szótára.

A magyar tudományos akadémia megbízásából készítették **Czuczor Gergely** és **Fogarasi János**, magy. t. akadémiai rendes tagok.

I. 1. A—Általv. Ára 1 ft.

Statistikai közlemények.

A hazai állapotok ismeretének előmozdítására, kiadja a Magyar tudományos Akadémia statistikai bizottmánya. Szerkeszti Hunfalvi János. II. 1. Ára 2 ft

UTI RAJZOK.

Irta ZOMBORI GEDŐ.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-ik kötet: Franciaország, Schweitz, Savoya és schweitz határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország.

A két kötet ára 2 ft.

CSALÁDÉLET.

REGÉNY két kötetben írta **Józsika Julia**, 2 kötet 2 ft. 50.

NÖVENDÉK IFJUSÁG IMAKÖNYVE.

Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta **Medgyes Lajos**

Ara: nyomtató velin papíron, bőrbe kötve, tokkal, 1 ft.

Díszkiadás, író-velin, bőrbe kötve arany metszéssel, tokkal 1 ft 50 kr.

Utasítás

az Erdélyben megszüntetett tizedbejelentések valószínűsítási eljárásról,
mely a hajdoni urbér-jogosított földesuraságok, ügyvédek, meghatalmazottak sat. szóval mindazoknak, kik urbéri tized-járandóságok valószínűsítésével foglalkoznak különös figyelmükbe ajánlatik.

Ára 50 kr. Osz. ért.

Közönséges váltórendszabály bevezetéssel s utasító és felvilágosító jegyzetekkel kísérve. 1853. ára 70 kr.
Magyarország tiszti kara 1862-n a t. cz. hatóságoktól beküldött hivatalos adatok nyomán összeállította S. T. F. Ára 70 kr.

Ciceró összes levelei, időrendes sorozatban fordította s magyarázó jegyzetekkel, mutatókkal ellátva kiadta: Fábrián Gábor a. m. t. akad. rendes tagja. III-ik kötet 2 ft. —

Gazdasági növény élet-tan és **Hooibrenk** szőlőművelése, gyümölcsészeti és konyhakertészeti rendszere. Nevezeteseb tekintélyek s öntapasztalatai alapján kiadja Jagocsi Péterffy József. Ára 1 ft. 80 kr.

Abuska. Csagatajtörök szó gyűjtemény. Török kéziratból fordította Vámbéry Armin. Előbeszédrel és jegyzetekkel kísérte. Budenz József. (A m. t. akadémia kiadása). Ára 1 ft.

Különböleg betegségek hasonlászati gyógyítása. Irta dr. **Argenti Döme**. Ára 4 ft.

Koronás szőlőművelés. Irta Báthi Gábor, fintaházi földbirtokos. 11 kömetszeti ábrával. Az erdélyi gazdasági egyesület költségén. Ára 30 kr.

Hellas és Roma Az ó-kori remekírók fordításai. Kiadja a pesti kir. egyetem több tanára. I-ső füzet: **Urania** magyartanító Bartl Antal. Ára 40 kr.

Archaeologiai közlemények. Kiadja a magy. t. akadémia archeologiai bizottmánya. I-ső kötet XII kőrajzi táblával. Ára 2 ft.

Ugyan ennek II-ik kötete nagy negyedréti kőpatlaszszal 8 ft.

A romai jog rendszere, tekintettel mai alkalmazhatóságára, vázlatban. Puchta Fr. Gy. után Récsi Emil által. Ára 2 ft.

Egyházi beszédek. Irta és mondá Jámor Pál. Ára 1 ft. 20.

A téli estékre Elbeszélések. Vadnai Károlytól. 2 kötet ára 2 ft.

Vegyes ozikkek nők számára, írta Szabó Richárd. Ára 1 ft.

Megtörténtek és megtörténhetők. Irta Lauka Gusztáv. 2 köt. 1 ft 20.